

F.F. Venema, De wederkomst van Christus

Uit: F.F. Venema, Wat is een christen nodig te geloven, Groningen, 1971, 2e druk

Te weinig levende verwachting

(272) (...) De Schrift spreekt ons vaak van de wederkomst van Christus. Toen de discipelen nog naar de hemel stonden terwijl Jezus heenvoer, brachten twee engelen hun reeds de boodschap: "Galilese mannen, wat staat gij daar en ziet op naar de hemel? Deze Jezus die van u is opgenomen naar de hemel, zal op dezelfde wijze wederkomen als gij Hem ten hemel hebt zien varen", Hand.1:11.

Theoretisch geloven en belijden wij het wel dat onze Here Jezus Christus zal wederkomen. Maar hoe is het praktisch bij ons? Houden wij er ook rekening mee in ons leven? Denken wij er vaak aan? Zet de verwachting van de wederkomst van Christus ook een stempel op ons leven? Dringt die ons ook tot een godvruchtige levenswandel? Wij belijden dat wij de wederkomst van Christus met groot verlangen tegemoet zien. Is dat verlangen er ook bij ons? Vervult de verwachting van de wederkomst van Christus ons hart met blijdschap en hoop? Is de verwachting van de wederkomst van Christus de hoop die ons hart vervult?

Onder christenen is er weinig levende verwachting van de wederkomst van Christus; dat vele christenen daarmee weinig rekening houden in hun leven, dat zij de wederkomst van Christus eerder uitstellen naar een verre toekomst dan dat zij er met verlangen naar uitzien. De verwachting van de wederkomst van Christus vervult de harten van vele christenen niet met hoop en blijdschap.

Een verkeerde voorstelling van het leven op de nieuwe aarde

Eén van de oorzaken van het gebrek aan levende verwachting van de wederkomst van Christus zal wel deze zijn dat men van het leven op de nieuwe aarde soms een zodanige voorstelling geeft dat er weinig menselijks meer van overblijft, zodat het ook voor een christen-mens zijn bekoring verliest en hij er niet naar kan verlangen. Maar zo'n weinig menselijke voorstelling van het leven op de nieuwe aarde is niet naar de Schrift en daardoor moeten wij ons dan ook niet laten beïnvloeden. Wij zullen op de nieuwe aarde leven en werken als echte mensen. Ons leven op de nieuwe aarde zal een echt menselijk leven zijn. Ons menselijke leven zal daar tot zijn volle ontplooiing en bloei komen. Van de schatten en krachten in de schepping waarover wij daar de beschikking zullen krijgen, van de scheppingswielde die wij daar zullen genieten, kunnen wij ons nu nog geen voorstelling vormen.

Wereldgelijkvormigheid

(273) In het gebrek aan verlangen naar de wederkomst van Christus komt ook tot openbaring een zekere wereldgelijkvormigheid. Die wereldgelijkvormigheid bestaat hierin dat men te veel opgaat in de dingen van deze wereld. Vele christenen leven alsof de dingen van deze wereld voor hen het één en het al zijn, alsof zij alleen maar verwachting hebben voor het leven in deze bedeling.

Gebrek aan geloof en aan liefde

Dé oorzaak van gebrek aan verlangen naar de wederkomst van Christus zal wel zijn een tekort aan geloof. Wie niet met verlangen en blijdschap de dag van de wederkomst van Christus tegemoet ziet, hecht te weinig waarde aan Gods beloften. Die waardeert de schatten van het koninkrijk Gods te weinig boven de schatten van deze wereld en beseft te weinig dat Gods beloften de kostbaarste dingen zijn in zijn leven. Die ziet de dag van de wederkomst van Christus niet voldoende als de dag van zijn volkomen verlossing. Die beseft te weinig dat voor Christus de dag van zijn wederkomst de dag is van zijn volle glorie. Wie niet verlangt naar de wederkomst van Christus, verlangt niet naar de volle gemeenschap met God de Vader en Christus Jezus.

De gedachte dat het nog niet zo ver is

Eén van de redenen waarom vele christenen weinig rekening houden met de wederkomst van Christus is ook deze, dat zij menen dat het aan die wederkomst nog niet toe is, dat het voorlopig zover nog niet is, dat zij zich daarmee nog niet bezig behoeven te houden. En waarom denken zulke christenen dat het aan de wederkomst van Christus nog niet toe is? Omdat zij menen, dat er nog allerlei dingen moeten gebeuren voor het zover is, dat eerst nog verschillende tekenen hun vervulling moeten krijgen. Men noemt die tekenen wel de "tekenen der tijden" (Mat.16:3).

De "tekenen der tijden", Matteüs 16:3

Deze uitdrukking komt in de Schrift alleen voor in Mat.16:3. Daarmee bedoelt Jezus niet tekenen die wijzen op zijn wederkomst, maar tekenen die Hij heeft gedaan toen Hij hier op aarde was, wonderen en krachten die Hij heeft verricht. In die tekenen openbaarde Jezus zich als de Messias. Die tekenen deed Hij om zijn prediking te bekrachtigen. Alleen wie zijn prediking geloofde, zag in de tekenen een bevestiging van de waarheid dat Jezus is de Christus. Voor de Joden, die Jezus' prediking geloofden, waren de wonderen en krachten die Jezus deed tekenen dat de Messiaanse heilstijd was aangebroken. Maar de Farizeeën en Sadduceeën en al de Joden die de prediking van Jezus niet geloofden, konden de tekenen der tijden niet verstaan, die keerden zich in ongeloof van Jezus af.

(274) De tekenen der tijden, waarvan in Mat.16:3 wordt gesproken, zijn dus geen tekenen die heen wijzen naar de wederkomst van Christus, maar zijn tekenen die onze Here Jezus heeft gedaan toen Hij hier op aarde was.

De tekenen genoemd in Matteüs 24, Marcus 13 en Lucas 24

In deze hoofdstukken noemt Jezus wel allerlei dingen die wijzen op zijn wederkomst en waarop wij moeten letten, maar Hij noemt die dingen toch niet "tekenen der tijden".

Die hoofdstukken beginnen met ons te verhalen dat Jezus de verwoesting van Jeruzalem en van de tempel voorzegt. De discipelen vragen Jezus dan: "Zeg ons, wanneer zal dat geschieden en wat is het teken van uw komst en van de voleinding der wereld?" Mat.24:3. Voor het besef van de discipelen vielen de verwoesting van Jeruzalem en van de tempel blijkbaar samen met de komst van Christus. En in zijn antwoord vat Jezus die twee gebeurtenissen ook samen in een profetisch perspectief.

Het profetisch perspectief

Het profetisch perspectief komt in de Schrift vaak voor. Daarin worden gebeurtenissen die eeuwen van elkaar zijn verwijderd, in één vergezicht samengevat. In de Schrift van het Oude Testament worden de eerste en de tweede komst van Christus wel samengevat in een profetisch perspectief. De profeten zagen in hun profetisch vergezicht beide komsten van Christus dan als één geheel. Zo heeft Jezus, wat er zou gebeuren bij de verwoesting van Jeruzalem en bij zijn wederkomst ook samengevat in een profetisch perspectief.

De betekenis van deze hoofdstukken voor de discipelen

Hierin spreekt Jezus allereerst van de verwoesting van Jeruzalem en richt Hij zich allereerst tot zijn discipelen. Wij moeten daarom ook in de eerste plaats vragen wat de betekenis van Jezus' woorden voor hen is geweest. Als Jezus bijv. spreekt van valse christussen, moeten wij denken aan mannen in de afvallige Joodse kerk die zich uitgaven voor de Messias, cf. Hand.5:36,37. Als Jezus zijn discipelen waarschuwt tegen verleiding, waarschuwt Hij hen vooral tegen de verleiding van de Joods-nationalistische heilsverwachting, waarvan de discipelen ook nog niet los waren. Toen de Romeinse legers reeds optrokken tegen Jeruzalem, gingen vele Joden, in valse heilsverwachting, nog naar de heilige stad en gingen Joodse vrijheidsstrijders de tempel bezetten. Maar wanneer de christenen die dingen zien gebeuren, moeten zij niet naar Jeruzalem gaan en ook niet in Judea blijven, maar dan moeten zij vluchten naar de bergen. Natuurlijk hebben deze dingen ook voor ons en onze tijd hun betekenis, maar wij moeten toch allereerst letten op de betekenis voor zijn discipelen en voor de tijd waarin Jezus' woorden zijn gesproken.

De dingen die als tekenen verwijzen naar Jezus' wederkomst

(275) De dingen die door Jezus worden opgesomd en tekenen kunnen worden genoemd die heenwijzen naar de wederkomst van Christus, zijn de volgende: (geruchten van) oorlogen, hongersnoden, aardbevingen en epidemieën, vervolging van de kerk, succes van de valse profetie, toename van wetsverachting, verkillig van de liefde en tenslotte de verkondiging van het Evangelie aan alle volken. Wat de aard van deze tekenen betreft, zullen wij moeten zeggen dat het "gewone" dingen zijn die telkens in de geschiedenis voorkomen. Alleen in het geloof, bij het licht van Gods Woord, kunnen wij deze dingen dan ook zien als tekenen die heenwijzen naar de wederkomst van Christus. Wie niet leeft uit het geloof, bij het licht van Gods Woord, verstaat niet de spraak die er van al deze dingen uitgaat. Die ziet in oorlogen en andere gebeurtenissen niet tekenen die de verhoogde Christus vanuit de hemel hier op aarde doet. Die ziet daarin niet gerichten van de Zoon des mensen in de uitoefening van zijn wereldheerschappij.

De tekenen die Christus vanuit de hemel hier op aarde doet, wijzen ons niet alleen op de wederkomst van Christus maar werken ook méé aan die wederkomst. Die tekenen zijn niet allen profetieën van de dag van Christus maar doen die dag ook kómen. Daarom worden die tekenen in de Schrift ook wel weeën genoemd, Mat.24:8. Zoals weeën voorafgaan aan een geboorte en die geboorte tot resultaat hebben, zo gaan de tekenen die Christus doet, ook vooraf aan de dag van zijn wederkomst en hebben die dag tot resultaat.

De wederkomst van Christus niet berekenen

Nu maken vele christenen die in het geloof de tekenen die Christus doet, wel zien, toch een verkeerd gebruik van die tekenen. Zij menen dan dat zij die tekenen kunnen gebruiken om enigszins de tijd van de wederkomst van Christus te berekenen. God heeft de preciese tijd van de wederkomst van Christus voor ons verborgen gehouden, zeggen zij, maar Hij geeft ons toch tekenen waarmee Hij ons enige aanwijzing geeft omtrent de tijd van die wederkomst. Maar zulke christenen maken toch een verkeerd gebruik van die tekenen. Onze Here Jezus geeft ons die tekenen niet om de tijd van zijn wederkomst te berekenen. Hij heeft juist sterke nadruk gelegd op het feit dat wij dat niet kunnen doen. Hij heeft gezegd: "Van die dag en van die ure weet niemand, ook de engelen der hemelen niet, ook de Zoon niet, maar de Vader alleen", Mat.24:36, Marc.13:32. "Gij weet niet wanneer de heer des huizes komen zal, laat in de avond of te middernacht, bij het hanengekraai of des morgens vroeg", Marc. 13:35. "Op een uur, dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen", Mat.24:44. Wij kunnen dus op geen enkele manier de tijd van de wederkomst van Christus berekenen. Wij kunnen dat niet doen en mogen dat ook niet doen.

Ook niet zeggen dat Christus vandaag niet kan wederkomen

(276) Evenmin als wij positief kunnen zeggen wanneer Christus zal wederkomen, evenmin kunnen wij negatief zeggen wanneer Hij niet zal wederkomen. Wij mogen daarom ook niet zeggen dat Hij vandaag niet kan wederkomen. En toch doen al die christenen dat die zeggen dat het aan de wederkomst van Christus nog niet toe is, dat er nog heel wat moet gebeuren voor het zover is. Die mensen menen dat de tekenen van de wederkomst hun vervulling nog niet hebben gekregen. Dat de afval onder de christenen nog veel groter moet worden, dat het nog veel angstwekkender moet worden in de wereld, dat er nog veel zwaardere tijden voor de kerk moeten aanbreken, dat er over heel de wereld gelijktijdig een hevige vervolging van de kerk moet komen en zo meer. Maar daarvoor is uit de Schrift toch geen enkele grond aan te voeren. De dingen waarvan de Schrift spreekt als tekenen die heenwijzen naar de wederkomst van Christus, gebeuren telkens weer in de geschiedenis van de kerk en van de wereld en niemand kan zeggen wanneer de maat van deze dingen vol is.

De prediking van het Evangelie als teken van de wederkomst

Men zegt ook vaak dat de profetie van Jezus aangaande de prediking van het Evangelie haar vervulling nog niet heeft gekregen. Volgens Mat.24:14 heeft Jezus daarvan gezegd: "En dit Evangelie van het koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken en dan zal het einde gekomen zijn".

Maar ook van deze profetie kunnen wij niet zeggen wanneer zij haar vervulling heeft gekregen. Wij kunnen niet zeggen wanneer het Evangelie ver genoeg in de gehele wereld onder alle volken is doorgedrongen. In de Schrift van het Nieuwe Testament wordt met de gehele wereld ook niet altijd bedoeld de wereld zoals wij die vandaag kennen. Lucas zegt bijv. dat er vanwege Augustus een bevel uitging dat de "gehele wereld" moest worden ingeschreven. De gehele wereld was toen het Romeinse wereldrijk. Dat was de "oikoumenè", de in die tijd bewoonde en gecultiveerde wereld. In die wereld heeft Paulus reeds het Evangelie gepredikt.

In elk geval kende Paulus het woord van Jezus aangaande de prediking van het Evangelie in de gehele wereld ook wel en toch hield hij er rekening mee dat hij de wederkomst van Christus zou beleven, 1 Tess.4:15,17. Dan moeten wij daarmee nog veel meer rekening houden.

Zolang Christus nog niet wederkomt, is de prediking van het Evangelie nog niet ver genoeg in de wereld doorgedrongen, kunnen wij zeggen. De prediking van het Evangelie in de gehele wereld is als teken een heenwijzing naar de wederkomst van Christus. En zolang onze Here Jezus Christus nog niet wederkomt, blijft voor ons de roeping om het Evangelie in de gehele wereld te prediken.

De tijd van de wederkomst gaat ons niet aan

De vraag naar de tijd van de wederkomst van Christus is een vraag naar verborgen dingen, naar dingen die ons niet zijn geopenbaard, naar dingen die God de Vader voor zichzelf heeft gehouden. Dat heeft Jezus reeds tot zijn discipelen gezegd. Toen vlak voor zijn hemelvaart zijn discipelen Hem vroegen wanneer Hij zijn koninkrijk zou herstellen, heeft onze Here Jezus geantwoord: (277) "Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan zich heeft gehouden", Hand.1:7. De tijd van de wederkomst van Christus is een zaak die ons niet aangaat. Dat is een zaak van God de Vader. 't Is dan ook beslist verkeerd als wij proberen om uit te vorsen wanneer Christus wederkomt. Als wij dat toch doen, dan bemoeien wij ons met een zaak die ons niet aangaat. Dan bemoeien wij ons met een zaak van God de Vader en willen wij ons indringen in zijn zaken.

Paulus in 1 Tessalonicenzen over de wederkomst: als een dief in de nacht

Paulus had maar korte tijd de gelegenheid gehad om in Tessalonica het Evangelie te prediken. Hij moest onverwachts bij nacht de stad verlaten. 't Is te begrijpen dat de christenen van Tessalonica toen nog met allerlei vragen bleven zitten, ook inzake de wederkomst. Paulus had van de dag van de wederkomst van Christus gesproken als de dag van de grote verlossing van Gods volk. Eén van de vragen van de christenen van Tessalonica is vanzelfsprekend geweest: Wanneer zal de Christus wederkomen? Hoelang zal dat nog duren? Op die vraag is Paulus ingegaan in 1 Tess.5:1-11. Wat antwoordt hij? Het is niet nodig dat ik u daarover schrijf, 1 Tess.5:1. En waarom was dat niet nodig? Paulus zegt: "Gij weet zelf zeer goed, dat de dag des Heren zó komt als een dief in de nacht", 1 Tess.5:2.

Ook dat heeft Jezus zelf gezegd en hebben zijn apostelen als zijn getuigen doorgegeven: "Waakt dan, want gij weet niet op welke dag uw Here komt. Maar weet dit: Als de heer des huizes geweten had, in welke nachtwaak de dief zou komen, hij zou gewaakt hebben en in zijn huis niet hebben laten inbreken. Daarom weest ook gij bereid, want op een dag dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen", Mat.24:42-44. Het beeld inzake zijn wederkomst, dat Hij zal komen als een dief in de nacht, heeft wel indruk gemaakt op de apostelen, dat hebben zij goed onthouden. Dat beeld hebben zij zelf later ook gebruikt. En het is aanstonds duidelijk wat dat beeld betekent. Dat beeld duidt het onverwachte van de wederkomst van Christus aan. Een dief kondigt zijn komst niet aan. Die zegt van te voren niet wanneer hij komt. Die komt plotseling, onverwachts. Niemand weet van te voren wanneer hij komt. Ieder moet daarom altijd rekening houden met de mogelijkheid van zijn komst. Wie niet waakzaam is en zijn eigendommen niet bewaakt, kan op een onaangename manier worden verrast.

Zo zal ook onze Here Jezus Christus komen als een dief in de nacht, plotseling, onverwachts. Hij mèldt zich tevoren niet. Hij kondigt zijn komst niet aan. Niemand weet van te voren wanneer Hij komt. Men kan niet zeggen: Hij komt nú. (278) Men kan ook niet zeggen: Hij komt nog niet. Ieder moet daarom altijd rekening houden met de mogelijkheid van zijn komst. Wie dat niet doet kan op een onaangename manier worden verrast. Daarom moeten wij altijd "wakker" zijn, moeten wij altijd waakzaam en bereid zijn. Wij moeten altijd klaar staan om de Here Jezus te ontmoeten. Dan zal de dag van Christus ons ook niet overrompelen als een dief in de nacht.

In de tijd voor de wederkomst gaat alles z'n gewone gang

Wij moeten ook niet menen dat er vóór de wederkomst van Christus nog een veel angstwekkender tijd moet aanbreken dan er ooit geweest is of die wij thans beleven. Dat er nog veel wereldschokkender dingen moeten gebeuren dan er ooit gebeurd zijn of die er thans gebeuren. Dat de vervolging van de kerk ook nog veel heviger moet worden dan zij ooit geweest is. Paulus zegt dat de tijd die voorafgaat aan de wederkomst van Christus een tijd zal zijn waarin men zal zeggen: Het is alles vrede en rust, 1 Tess.5:3. En onze Here Jezus zelf heeft gezegd dat het in de tijd voorafgaande aan zijn wederkomst zal zijn als in de dagen van Noach, Mat.24:37, Luc.17:26. En hoe was het in die dagen, hoe leefden de mensen toen? De mensen aten en dronken, zij huwden en werden ten huwelijk gegeven. Dat wil zeggen dat het leven in die tijd zijn gewone gang ging. Er gebeurde niets bijzonders. In de natuur niet en ook niet in het maatschappelijke leven. De mensen gingen trouwen en er werden kinderen' geboren. Ieder ging dagelijks aan zijn werk. Zo zal het nu ook zijn in de tijd die voorafgaat aan de wederkomst van Christus. Dan zal het leven ook zijn gewone gang gaan. Er zal niets gebeuren dat er op wijst dat het met de wereld op een einde loopt.

Het teken van de antichrist

De gangbare mening inzake de antichrist is nog altijd deze dat hij één persoon zal zijn die in de zgn. eindtijd zal optreden. Men maakt van die antichrist dan een sensationele, politieke geweldhebber, een soort werelddictator, die de wereldmacht aan zich zal trekken en zal heersen over een wereldeenheidsstaat. Er zijn reeds vele voorlopers van de antichrist geweest, zegt men, maar dé antichrist moet nog komen. De profetieën over hem krijgen hun vervulling in de éne antichrist van de eindtijd. En zolang de antichrist er nog niet is, zegt men dan, kan de Christus nog niet wederkomen. Zo komt het dat er bij vele christenen meer verwachting is van de komst van de antichrist dan levende verwachting van de wederkomst van Christus. Vele christenen zijn in hun toekomstverwachting meer bezig met de zgn. antichrist dan met de komende Christus.

Maar zij die zeggen dat de Christus nog niet kan wederkomen omdat de antichrist er nog niet is, menen toch weer dat zij kunnen zeggen wannéér de Christus komt. Zolang de zgn. antichrist er nog niet is, zeggen zij: De Christus kan nog niet komen. Wanneer de zgn. antichrist er dan zou zijn, zouden zij kunnen zeggen: Nu is het zover, de Christus kan komen. Maar dat is in strijd met wat onze Here Jezus zelf heeft gezegd dat wij de tijd van zijn wederkomst niet kunnen en ook niet mogen weten. Dat Hij zal komen als een dief in de nacht, op een uur dat wij het niet verwachten. (279) Dat wij daarom altijd waakzaam en bereid moeten zijn. Wij mogen niet zeggen: De Christus kan vandaag nog niet wederkomen want dit of dat moet nog gebeuren. Zulk spreken is in strijd met de Schrift.

De dag van Christus reeds aangebroken?

Paulus hield rekening met de mogelijkheid dat hij zelf de wederkomst van Christus nog zou beleven. In zijn eerste brief aan de Tessalonicenzen had hij zich daarover nogal sterk uitgedrukt. Daarin had hij gezegd: "Wij, levenden, die achterblijven tot de komst des Heren", 1 Tess.4:15. Onder de christenen van Tessalonica heerste dan ook sterk de verwachting van de wederkomst van Christus.

Ja, in de gemeente van Tessalonica vond de mening ingang dat de dag van Christus reeds aanwezig was, dat die dag reeds was aangebroken, 2 Tess.2:2. Toch was de Christus zelf er nog niet. Zij waren blijkbaar van mening dat de dag van Christus niet een gewone dag was van 24 uur maar een periode. En dat die periode reeds was aangebroken. Zij leefden in de verwachting dat elk ogenblik de Christus kon neerdalen van de hemel, dat de graven zich zouden openen en de doden zouden opstaan, dat zij zelf, samen met de opgestane gelovigen, zouden worden weggevoerd, de Here tegemoet in de lucht, 1 Tess.4:16,17. Die verkeerde mening had ingang gevonden in de gemeente van Tessalonica door wat sommige mensen in de gemeente leerden. En die mensen wekten de indruk dat hun leer in overeenstemming was met wat Paulus leerde.

Paulus uitspraken in in 2 Tessalonicenzen 2

In 2 Tess. gaat Paulus nu tegen die verkeerde mening in. Hij had in zijn eerste brief al geschreven dat de dag des Heren zó komt als een dief in de nacht, 1 Tess.5:2. En van een dief kan men nooit zeggen wanneer Hij komt. Dat geldt ook voor de wederkomst van Christus. Wij kunnen nooit zeggen: Hij komt nu. Wij kunnen evenmin zeggen: Hij komt nu nog niet; eerst moet dit of dat nog gebeuren, bijv. eerst moet de antichrist nog komen.

Paulus gaat dus niet in tegen hen die leefden in de verwachting van Christus' wederkomst maar tegen hen die zeiden dat de dag van Christus reeds was aangebroken en die daarom zelfs hun dagelijks werk in de steek lieten omdat dit toch geen zin meer had.

Tegen die mensen zegt Paulus: De dag van Christus is er nog niet en u moet rustig aan uw werk blijven. (280) En dan zegt Paulus inderdaad dat er eerst nog iets moet gebeuren. Hij zegt: "Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren, de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet om aan zich te laten zien dat hij een god is", 2 Tess.2:3,4. Maar met wat Paulus hier zegt, schuift hij de wederkomst van Christus toch niet op de lange baan. Dat zou ook in strijd zijn met zijn eigen verwachting die hij in 1 Tess.4:15,17 heeft uitgesproken. Wij moeten de woorden van Paulus in 2 Tess.2:3,4 zelfs niet zó verstaan dat Paulus daarmee zou willen zeggen: De Here komt nog niet. Paulus zegt wel dat de mens der wetteloosheid zich eerst nog moet openbaren, maar hij zegt ook dat het geheimenis der wetteloosheid reeds in werking is, 2 Tess.2:7. De mens der wetteloosheid heeft zich nog niet ten volle kunnen openbaren, die heeft zich nog niet ten volle kunnen uitleven en doen gelden, die heeft al zijn energie nog niet kunnen ontplooien. Hoe lang dat nog zal duren weet Paulus ook niet. Het kan elk ogenblik zover zijn. Wanneer de Christus wederkomt is het met de mens der wetteloosheid gedaan. Dan zal Christus hem doden met de adem van zijn mond en machteloos maken door zijn verschijning, 2 Tess.2:8.

De "mens der wetteloosheid", 2 Tessalonicenzen 2:3.

De gangbare mening is dat met die mens der wetteloosheid één persoon wordt bedoeld, de zgn. antichrist van de eindtijd. Tegen die voorstelling van de antichrist hebben wij reeds bezwaren aangevoerd. 't Is ook nog leerzaam om te lezen wat de kanttekenars van de Statenvertaling daarvan zeggen: "Hoewel de antichrist hier onder de naam van een mens wordt beschreven, zo wordt noodzakelijk daaronder niet één mens alleen, maar een langdurige opvolging van mensen verstaan". Wie of wat Paulus met de mens der wetteloosheid bedoelt, is voor de christenen van Tessalonica wel duidelijk geweest. Wij zullen daarom ook moeten beginnen met te vragen naar de eerste betekenis van deze woorden. Daarbij kan ons ook helpen dat Paulus schrijft dat de mens der wetteloosheid zich in de tempel Gods zet. Met die tempel Gods zal Paulus de tempel te Jeruzalem hebben bedoeld. Met de "mens der wetteloosheid" heeft Paulus waarschijnlijk een typering van een bepaald soort mensen willen geven. Zoals wij bijv. spreken van de "primitieve mens", van de "moderne mens" of van de "mens van de twintigste eeuw" en dergelijke. Dat zijn ook typering van een bepaald soort mensen. Op dezelfde wijze kunnen wij ook de uitdrukking "zoon des verderfs" verklaren. De beschrijving die Paulus geeft van de "mens der wetteloosheid", doet ons denken aan kerkelijke mensen.

- (281) Met de "mens der wetteloosheid" zal Paulus allereerst hebben bedoeld de godsdienstige leiders van het Joodse volk, de ouderlingen en overpriesters en schriftgeleerden. De godsdienstigheid van die mensen was een eigenwillige godsdienstigheid en de vroomheid van die mensen was een ongehoorzame vroomheid. Die godsdienstige leiders van het Joodse volk verwierpen het Evangelie. Zij wilden zich niet nederig aan Gods wet onderwerpen, maar zij stelden zich in hoogmoed boven Gods wet. Zij wilden van genade niet leven, maar zochten een eigen gerechtigheid. Zij gingen de weg van de zelfverlossing. Zij wilden hun eigen verlosser zijn. Zij hebben daarom Jezus van Nazaret als de Christus, als hun Verlosser verworpen. Zij hebben Hem gehaat en vervolgd en tenslotte hebben zij Hem aan het kruis laten nagelen. Ook daarin werden zij openbaar als "de mens der wetteloosheid", als "de zoon des verderfs", zoals Judas Iskariot ook de zoon des verderfs was, Joh.17:12.

En de godsdienstige leiders van het Joodse volk zijn voortgegaan om de Christus te haten en te vervolgen in het haten en vervolgen van de discipelen van Christus. Paulus hebben zij gehaat en vervolgd. Overall waar zij de kans kregen, hebben zij de christenen vervolgd. De christenen van Tessalonica hebben ook veel last van de Joodse leiders gehad. De ouderlingen, overpriesters en schriftgeleerden beheersten het godsdienstige leven van de Joden en de eredienst in de tempel. De godsdienst van de Joden en de eredienst in de tempel, hadden zij tot hun zaak gemaakt. Zij hadden God uit de tempel verdrongen en zichzelf breed gemaakt in de tempel. In de godsdienstige leiders van het Joodse volk had de "mens der wetteloosheid" zich in de tempel gezet als een god. De afval waarvan Paulus spreekt, is dan ook in de eerste plaats de afval onder het oude verbondsvolk, de afval in de Joodse kerk.

- Het type mensen, dat Paulus de "mens der wetteloosheid" noemt, is er heel de geschiedenis door ook in de nieuwtestamentische kerk geweest. De mens der wetteloosheid is de godsdienstige mens die zich niet nederig aan Gods Woord en wet wil onderwerpen, maar die zich autonoom boven Gods Woord en wet verheft, die zich niet door Gods Woord en wet wil laten gezeggen, maar zijn eigen gang wil gaan, die zelf wil uitmaken wat goed en wat kwaad is en hoe hij godsdienstig en vroom zal zijn. Die mens van de eigenwillige godsdienstigheid verwerpt het Evangelie en verloochent Christus als zijn Zaligmaker en Heer, al zegt hij ook mooie dingen van Hem, die gaat de weg van de zelfverlossing, die wil zijn eigen verlosser zijn. Die "mens der wetteloosheid" vertoont zich in de kerk dikwijls met een aanmatiging alsof hij een god is. Die kan vaak de oprechte kinderen Gods niet verdragen en komt er dikwijls toe om ware gelovige christenen te vervolgen.

Wat Johannes zegt van antichrist en antichristen

Die "mens der wetteloosheid" noemt Johannes een antichrist. Alleen de apostel Johannes gebruikt de naam "antichrist" en dat alleen in zijn brieven. Hij gebruikt die naam niet in zijn beschrijving van het Evangelie en ook niet in de Openbaring, die hij van Jezus Christus heeft ontvangen. Met de naam "antichrist" duidt Johannes geen politieke figuur aan maar een kerkelijke figuur. Johannes spreekt ook in het meervoud van antichristen.

(282) Men had in de gemeente een zware strijd moeten voeren tegen de mensen die Johannes antichristen noemt. Toen Johannes schreef over die antichristen, behoorden die mensen al niet meer tot de gemeente. Hij zegt: "Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet", 1 Joh.2:19. Die antichristen waren dus mensen die tot de kerk hadden behoord, die leden van de kerk waren geweest en die de gemeenschap met de kerk hadden verbroken. Toen zij zagen, dat zij de gemeente niet meekregen, waren zij uit de gemeente gegaan.

Wat die antichristen hebben geleerd, is voor ons niet zo duidelijk, daarvan zegt Johannes niet veel. Dat was voor de geadresseerden ook niet nodig, die wisten daar alles van af. Die hadden met die mensen veel gesproken en tegen hen getuigd. Johannes zegt niet wat die antichristen leerden maar wat zij loochenden. Zij loochenden dat Jezus is de Christus, 1 Joh.2:22, d.w.z. zij loochenden dat Jezus is de Zoon van God. Zij loochenden dat Gods Zoon in het vlees is gekomen. Johannes zegt: "Wie is de leugenaar dan wie loochent, dat Jezus de Christus is? Dit is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent", 1 Joh.2:22. Op een andere plaats zegt hij: "Iedere geest, die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is uit God; en iedere geest die Jezus niet belijdt, is niet uit God. En dit is de geest van de antichrist", 1 Joh.4:2,3. Die antichristen loochenden dus dat Jezus is de Christus, Gods Zoon. En wie de Zoon loochent, loochent ook de Vader, zegt Johannes, die loochent dat God de Vader is van de Here Jezus Christus. Die mensen verloochenden het christelijke geloof.

Toen die mensen uit de gemeente waren gegaan, kwam ook hun ware aard aan het licht. Die mensen die zo'n godsdienstige indruk maakten, werden toen de felste tegenstanders van Christus en zijn gemeente. Het bleek dat zij de broeders niet liefhadden maar met haat jegens de broeders waren vervuld. De antichristen van wie Johannes spreekt, waren afvallige christenen die zien keerden tegen Christus en zijn gemeente. En die waren er in die tijd al vele. De jonge Christelijke kerk had nog maar nauwelijks vijftig jaar bestaan en er waren al vele van die dwaalgeesten. En dat er nu vele antichristen zijn, daarin ziet gij de vervulling van wat gij gehoord hebt, dat antichrist komt, zegt Johannes.

1 Johannes 2:18

Hier schrijft Johannes: "Gelijk gij gehoord hebt, dat antichrist komt, zijn er nu ook vele antichristen opgestaan". De gangbare exegese is dat de vele antichristen hun vervulling krijgen in dé antichrist, in de éne antichrist van de toekomst. Er zijn vele machthebbers in de wereld, zegt men, die het kenmerk van de antichrist dragen, die beheerst worden door de antichristelijke geest. Die vele machthebbers zijn voorlopers van dé antichrist, die krijgen hun vervulling in de éne antichrist van de eindtijd.

Tegen deze exegese is allereerst al het bezwaar aan te voeren dat daarmee wordt gezegd dat de Christus nog niet kan wederkomen omdat de zgn. antichrist er nog niet is of zich nog niet openbaart. Wij hebben reeds gezegd dat men daarmee in strijd komt met wat Jezus zelf duidelijk heeft geleerd. (283) Bovendien ligt een andere verklaring van deze tekst meer voor de hand. Wij moeten er eerst even op letten dat Johannes niet spreekt van dé antichrist. Uit de beste handschriften blijkt dat Johannes hier geen lidwoord gebruikt. Hij spreekt hier niet van dé antichrist, maar van antichrist, zonder lidwoord. En wat zegt Johannes verder? Zegt hij nu dat de vele antichristen hun vervulling krijgen in de éne antichrist van de toekomst? Neen, hij zegt eerder het omgekeerde. Hij zegt dat de profetie aangaande antichrist reeds bezig is in vervulling te gaan in de velen die antichristen zijn geworden. Die vele antichristen zijn geen voorlopers van de éne antichrist van de toekomst, maar in de vele afvallige christenen is antichrist reeds gekomen. En omdat Johannes de profetie aangaande antichrist reeds in vervulling ziet gaan, zegt hij: Kinderkens, het is de laatste ure, wij leven in de laatste dagen, de Christus kan wederkomen. Het spreken van de eindtijd, als een tijd, die nog komen moet aan het einde van deze geschiedenis, is dan ook niet juist. Johannes heeft met zijn spreken van de "laatste ure", heel de periode tussen de hemelvaart en de wederkomst getypeerd als de laatste tijd, als de eindtijd.

Het is ook opmerkelijk dat men van de antichrist in de regel een politieke figuur maakt, een soort werelddictator. Maar Johannes spreekt van antichrist als een kerkelijke figuur. De antichristen van wie Johannes spreekt, hadden tot de kerk behoord, dat waren afvallige christenen, die zich keerden tegen Christus en zijn gemeente.

De kanttekening van de Statenvertaling bij 1 Joh. 2: 18, is ook hier weer leerzaam. Daarin staat, dat het woord "de antichrist" in 't algemeen betekent iemand die onder de naam van christen te zijn, zich stelt tegen de leer van Christus' persoon en ambt en in het bijzonder een onder deze bijzonder uitstekende, die niet bestaat in één persoon alleen, maar in verscheidene elkander in een staat opvolgende of in elkanders plaats komende, gelijk men door de keizer van Rome dikwijls niet alleen verstaat de regerende keizer, maar ook af degenen die in het keizerrijk de een na de ander opvolgen.

Het beest uit de zee, Openbaring 13

Met de antichrist wordt in de regel ook geïdentificeerd het "beest uit de zee", waarvan Johannes ons een beschrijving geeft in Openbaring 13. Toen de apostel Johannes, om het Woord Gods en het getuigenis van Jezus, op het eiland Patmos vertoefde, heeft onze verhoogde Here Christus aan Johannes een openbaring gegeven. Die openbaring heeft Christus aan Johannes gegeven in visionaire vorm. In visioenen gaf Christus aan Johannes meermalen het verloop van de geschiedenis van kerk en wereld te zien. Toch was dat geen herhaling. De Here liet aan Johannes de geschiedenis van kerk en wereld telkens weer zien onder een ander aspect. In de verschillende visioenen liet de Here aan Johannes a.h.w. verschillende "doorsneden" van de geschiedenis van kerk en wereld zien. Die visioenen hebben dus niet alleen betrekking op de zgn. eindtijd maar op het verloop van heel de geschiedenis van kerk en wereld. (284) In Openbaring 13 wordt ons in visionaire vorm getekend van welke aardse werktuigen de satan zich bedient in zijn strijd tegen de Here en zijn gemeente. Als zijn instrumenten in die strijd gebruikt de satan twee beesten. Johannes zag eerst een beest opkomen uit de zee. Met die zee wordt de volkeren-zee bedoeld, cf. Openb.17:15. De volkerenwereld wordt in de Bijbel meer dan eens vergeleken met het woelige water van de zee en van de rivieren, cf. Ps. 93. Het beest dat Johannes uit de zee zag opkomen, was een een huiveringwekkend monster; dat was een bloeddorstige luipaard met berepoten en een leeuwenmuil, met tien horens en zeven koppen; en op zijn horens had ' hij tien kronen en op zijn koppen stonden namen van godslastering, Openb.13:1.

Dat beest symboliseert de totalitaire, antichristelijke politieke machten die zich in heel het leven doen gelden en de oprechte kinderen Gods vervolgen. Zulke staatkundige machten zijn er in de loop van de geschiedenis al vele geweest, die zijn er ook in onze tijd en die zullen er altijd zijn. Dat beest wordt wel eens een geweldige slag toegebracht, dat krijgt wel eens een dodelijke wond, maar daarvan geneest het altijd weer, dat beest wordt in deze bedeling niet vernietigd. Dat beest zal er dan ook niet alleen zijn in de zgn. eindtijd. Johannes zegt dat de heerschappij van dat beest twee en veertig maanden zal duren, Openb.13:5. Op andere plaatsen in het boek der Openbaring wordt van die twee en veertig maanden gesproken als een periode van twaalf honderd zestig dagen, of van drie en een half jaar, of als een tijd, tijden en een halve tijd. Daarmee wordt dan aangeduid de gehele tijd van de nieuwtestamentische bedeling, de periode van de hemelvaart tot de wederkomst van Christus. Het beest uit de zee is dus niet alleen een figuur van de toekomst, maar dat is er altijd geweest, dat is er ook in het heden.

Het beest uit de aarde, Openbaring 13

Johannes geeft ons in Openbaring 13 ook nog een beschrijving van een ander beest. Dat beest zag Johannes opkomen uit de aarde. Dat Johannes een beest zag opkomen uit de aarde, wil zeggen: Dat beest is bezielde door de geest uit de afgrond, dat wordt beheerst door de machten van de hel en keert zich tegen God en zijn Christus in de hemel en tegen allen, die beheerst worden door de Geest van Christus, die burgers zijn van het koninkrijk der hemelen. Dat tweede beest, dat opkwam uit de aarde, zag er niet zo huiveringwekkend uit als het eerste beest. Het beest uit de aarde had twee horens, gelijk aan die van een lam, of, zoals meestal wordt vertaald, gelijk aan die van het Lam. Het beest uit de aarde geleek dus wel wat op een lam, ja, het kon zich voordoen alsof het gelijkenis vertoonde met het Lam, met de Here Jezus Christus. Maar dat beest sprak als de draak, Openb.13:11. Evenals het eerste beest is ook dit tweede beest een instrument van de draak. Het beest uit de aarde stelt zich dan ook geheel in dienst van het beest uit de zee. Het weet te bewerken dat de mensen het eerste beest, de antichristelijke staatsmacht, gaan aanbidden. Omdat het beest uit de aarde zich kan voordoen alsof het gelijkenis vertoont met de Here Jezus Christus, is het nog gevaarlijker dan het beest uit de zee. Het beest uit de aarde symboliseert de grote antichristelijke geestelijke machten in de wereld, de machten van de valse religie en valse profetie en van de afvallige wetenschap. (285) Die antichristelijke geestelijke machten, werken nauw samen met de antichristelijke staatkundige machten. Het tweede beest is er, evenals het eerste beest, de gehele tijd van de nieuwtestamentische bedeling, van de hemelvaart tot de wederkomst van Christus (...).

Hoe wij de tekenen van de wederkomst moeten gebruiken

De Here heeft ons de tekenen die heenwijzen naar zijn wederkomst, dus niet gegeven om de tijd van zijn wederkomst te berekenen. Wij mogen die tekenen ook niet zo gebruiken dat wij daaruit de conclusie trekken: Christus kan vandaag nog niet wederkomen. Die tekenen zeggen ons niet wannéér de Christus komt maar die zeggen ons dat Hij komt. Met die tekenen brengt de Here ons dat altijd weer in herinnering, opdat wij dat nooit zullen vergeten. Hij geeft ons die tekenen opdat wij altijd waakzaam en bereid zullen zijn, opdat wij altijd zo zullen leven dat wij de Here Jezus kunnen ontmoeten wanneer Hij komt.

Die tekenen moeten ons daarom dringen tot een godvruchtige levenswandel. Wanneer Christus wederkomt, komt Hij als de Bruidegom om de kerk als zijn bruid tot zich te nemen. En zoals een bruid zich speciaal kleedt voor de ontmoeting met haar bruidegom op de trouwdag, zo moeten wij ons kleden voor de ontmoeting met onze Bruidegom op de dag van zijn wederkomst. De tekenen die heenwijzen naar de wederkomst van Christus moeten ons ook met verlangen doen uitzien naar de dag van de wederkomst van Christus, als de dag van zijn volle glorie en van ónze volkomen verlossing.

Christus komt terug om te oordelen de levenden en de doden

Wanneer Christus wederkomt, zal Hij ook komen als Rechter, om te oordelen over levenden en doden, Hand.10:42, 2 Tim.4:1. Hij zal wederkomen om recht te doen. "God de Vader heeft het gehele oordeel aan de Zoon gegeven", Joh.5:22. "Christus is door God aangesteld tot Rechter over levenden en doden", Hand.10:42. "God heeft een dag bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig tal oordelen door een Man, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken", Hand.17:31. Die Man is Gods mens geworden Zoon, onze Here Jezus Christus. Christus zal wederkomen met grote heerlijkheid. Hij zal wederkomen in de heerlijkheid van de Vader, Mat.16:27. Hij zal bij zijn wederkomst omstuwd worden door zijn legerscharen van engelen, Mat.16:27, 2 Tess.1:7, Judas: 14. Dat zal vooral een blijk zijn van zijn heerlijkheid.

(286) Wanneer Christus wederkomt, zal Hij eerst alle doden opwekken, Joh.5:28. Alle mensen die ooit ergens hebben geleefd en gestorven zijn, zullen opstaan, al is hun lichaam ook vergaan of verbrand of door wild gedierte verslonden. Die opgestane mensen zullen dan met de mensen die in leven zijn, moeten verschijnen voor Christus als hun Rechter, Mat.25:31, 2 Kor.5:10. Alle mensen zullen Christus dan in zijn heerlijkheid zien, want Christus zal lichamelijk en zichtbaar wederkomen, Hand.1:11, Openb.1:7. Op de dag van zijn wederkomst zal onze Here Jezus Christus zitten "op de troon van zijn heerlijkheid", Mat.25:31. Die troon zal tegelijk zijn rechterstoel zijn. Alle mensen, van alle tijden, uit heel de wereld, waar en wanneer zij ook hebben geleefd, zal Christus dan voor zijn rechterstoel vergaderen. Er zal op de jongste dag een ontzaglijke menigte mensen voor de rechterstoel van Christus staan. Wij kunnen niet begrijpen hoe dat mogelijk is, wij kunnen ons niet voorstellen hoe dat zal gaan; dat moeten wij maar afwachten.

Onze Here Jezus is eens door het Sanhedrin onder leiding van Kajafas en door Pilatus veroordeeld. Maar wanneer Hij wederkomt, zullen de rollen zijn omgekeerd. Dan zal Christus als Rechter op de rechterstoel zitten en zullen Kajafas en Pilatus voor zijn rechterstoel staan. Voor de rechterstoel van Christus zullen dan ook staan alle boze en goddeloze mensen die de oprechte kinderen Gods hebben verdrukt en vervolgd en vermoord. Bij zijn wederkomst zal Christus recht doen aan alle kinderen Gods die onrecht is aangedaan, Luc.18:1-8. Daarom moeten wij ons er ook wel voor wachten om kinderen Gods onrecht aan te doen. De boeken worden dan geopend, Openb.20:12. Dat wil zeggen: het doen en laten van alle mensen zal dan open liggen voor de Rechter op de rechterstoel. Alle mensen zullen worden geoordeeld naar wat zij gedaan hebben, 2 Kor.5:10. Alle mensen die niet waarlijk in Christus Jezus als hun Heiland en Heer hebben geloofd, zullen dan veroordeeld en gestraft worden. Maar de één zal toch zwaarder worden gestraft dan de ander, want Christus is een rechtvaardige Rechter, die rekening houdt met alle omstandigheden. Maar allen die waarlijk in Christus Jezus als hun Heiland en Heer hebben geloofd, die Hem en de broeders waarlijk hebben liefgehad, die zullen uit zijn mond horen dat hun zonden zijn verzoend en vergeven. Tot allen die Hem en de broeders waarlijk hebben liefgehad zal Hij zeggen: "Komt gij gezegenden van mijn Vader, beërft het koninkrijk, dat u bereid is van de grondlegging der wereld af", Mat.25:34. "En tot een genadige vergelding zal hen de Here zulk een heerlijkheid doen bezitten, als het hart van een mens nimmer zou kunnen bedenken", art.37 NGB.

Wanneer Christus wederkomt, zal Hij ook heel deze wereld tot een nieuwe wereld maken en de zijnen heilig en onberispelijk voor Gods aangezicht stellen. Dan zal heel Gods schepping door Gods reinigingsvuur worden gelouterd. Dan komen de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont, 2 Petr.3:13. Op de nieuwe aarde zal geen zonde meer worden gevonden en zullen ook geen gevolgen van de zonde meer zijn. Daar zullen wij eeuwig leven. Dat wij eeuwig zullen leven op de nieuwe aarde betekent niet alleen dat er aan ons leven daar nooit een einde zal komen. Het woord "eeuwig" zegt ook hoedanig dat leven zal zijn. Dat zal een leven zijn zonder enige zonde en zonder enig gevolg van de zonde. Dat zal een leven zijn van enkel licht en blijdschap en zaligheid, in volle gemeenschap met God de Vader door Jezus Christus. (287) Op de nieuwe aarde zal ons leven, met al zijn mogelijkheden, pas tot volle ontplooiing en tot volle bloei komen. Van de scheppingsweelde, die wij daar zullen genieten, kunnen wij ons nu nog geen voorstelling vormen.